

„Ha először nem sikerült, próbáld meg újra és újra, mert gyakorlat teszi a mestert!”

## **SZAKMAI BESZÁMOLÓ**

**NTP-KNI-17-0014**

### **JÁNKMAJTISI TEHETSÉGKLUB**

Egyesületünk szerette volna elérni, hogy a hátrányos helyzetű Jánkmajtis községben tanuló helyi és a környező településekről (Csegöld, Darnó, Császló, Kisnamény) átjáró gyerekek is esélyt kapjanak egy olyan tehetséggondozó programra, amelyben a helyi (elsősorban hátrányos helyzetű) gyerekek a legfőbb szenvedélyüknek, a táncnak, és a népi kultúra, hagyományok ápolásának hódolhassanak, méghozzá tanórán kívüli, színvonalas oktatás keretében.

Jánkmajtis község Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Fehérgyarmati járásban, a Szatmárisíkon, Nyíregyházától keletre mintegy 85 km távolságra található település. Egyetlen iskolája a Móricz Zsigmond Általános Iskola (Jánkmajtis, Kossuth u. 7.), ahová jánkmajtisi diákokon kívül még négy másik településről járnak be tanulók: Csegöld, Császló, Kisnamény, Darnó. Az iskolában egyre magasabb a roma származású tanulók aránya, az elmúlt tanévben 54 %. Sok tehetséges fiatal jár az iskolába, de sajnos származásuk, lakhelyük, környezetük, családi helyzetük miatt folyamatosan lemorzsolódnak, elvesztik önbizalmukat, feladják terveiket, vágyaikat és belenyugodnak abba, hogy nekik semmi esélyük a továbbtanulásra, soha nem jutnak el "a tehetségek világába".....Pont ezért a mi célcsoportunk tagjai a jánkmajtisi Móricz Zsigmond Általános Iskola 10-15 éves korosztályából kerültek kiválasztásra, helyi pedagógusok, a helyi kisebbségi önkormányzat és saját szakembereink által, akik már több éves tapasztalattal rendelkeznek a tehetségazonosítás és a tehetségfejlesztés területén.

A 15 fő tehetség, a tehetséggyanús gyermekek közül került kiválasztásra. A célcsoport fejlesztése a néptánc, a népzene, a népi hagyományok, népművészet és a folklór ismeretek bemutatásával és elsajátításával zajlott.

Fontosnak tartottuk, hogy a foglalkozáson résztvevő gyerekek megismerkedjenek saját térségük tánc kultúrájával, szórakozási lehetőségeivel, és hagyományaival, valamint, hogy egyesületünk új szint, új lehetőségeket vigyen az életükbe, a monoton hétköznapijaikba. A népi énekek tanulásával érzelmek tudnak megnyilvánulni így lelki egyensúlyt hozhat életükbe. A

„Ha először nem sikerült, próbáld meg újra és újra, mert gyakorlat teszi a mestert!”

népi játékok segítségével, a győzelem és a kudarc élményét élhetik meg, megtanulhatják ezek megfelelő kezelési módjait. A táncórákkal a képességeik és készségeik javultak, tánc tudásuk fejlődött, és olyan produkciók születtek, melyek a település bármely rendezvényén megállják majd a helyüket. A néprajzi ismeretek elsajátításával a múlt értékeihez kerülhettek közelebb a gyerekek, a régi értékeket beépíthették a jelenükbe. A szakmai program komplexitása több irányban, pozitívan hatott a gyerekek személyiségére, képességeire, világszemléletükre, sőt jövőképükre.

Fejlesztési módszereinkben elsősorban olyan játékos feladatok, szituációs gyakorlatok, egyéni, és társas feladatok álltak, amelyek azt tudatosították a gyerekekben, hogy az élet bármely területén, így akár az ének, tánc, kézművesség során is az erősségekre kell építeni, mindeközben pedig a gyengeségeket menedzselni, de több időt kell szánni a gyengeségek fejlesztésére, mert így teljesebb eredményt érhetünk el.

A legjobb megoldás annak tűnt, ha komplexitásában nézzük a gyerekek teljesítményét – melyek voltak az erősségek és hol voltak a gyenge pontok. Aztán támpontokat adtunk nekik, megmutattuk, hogy milyen technikákat sajátítsanak el, bízzanak magukban, és gondolkodjanak mindig pozitívan. "

A tehetséggondozásunk során az alábbi módszereket kívánjuk alkalmazni jelen projekt keretében:

- differenciálás,
- gazdagítás,
- egyéni munka,
- csapatmunka,
- egyéni fellépések,
- csoportos fellépések,
- házi verseny,
- műhelymunkák,
- motivációs eljárások alkalmazása,
- személyiségjegyeket fejlesztő módszereink,
- bizalomépítő játékos foglalkozások,

„Ha először nem sikerült, próbáld meg újra és újra, mert gyakorlat teszi a mestert!”

- ön- és társismereti foglalkozások,
- konfliktus- és kudarckezelési foglalkozások,
- játékos feladatok,
- szituációs gyakorlatok,
- személyiségteszt,
- hatékonyságvizsgálat gyakorlati módszerekkel,
- intelligencia mérés,
- érzelmek kezelése.

Egyesületünk kiemelt fontosságúnak tartotta, hogy a foglalkozássorozat ideje alatt kellő időt szolgáltasson a gyerekek számára különböző szabadidős programok eltöltésére. Ezek segítségével próbáltuk őket kizökkenteni a tanulás monotonitásából, segítségével felfrissíthettük őket. Ilyen lazító programelemek: vetélkedők, közös főzés, adventi koszorú készítés, gyöngyfűzés, kézműves foglalkozások, közös sütés, stb.

Elsősorban élmény-, és alkotásközpontú oktatási módszerek segítségével kívántuk tehetséggondozó programunkat megvalósítani. A népi énekek, vetélkedők, tánc-koreográfiák és játékok az élmény központúság színterei, a foglalkozásokon játszva, de élménygazdagon tanultak, haladtak a tananyaggal, fejlesztették tudásukat. Élményt adtunk a különböző motivációs, önismereti, konfliktuskezelési, érzelmek kifejezését, kezelését tükröző szituációs, és egyéb játékos foglalkozásokkal, hiszen a gyerekek számára ez teljesen új élmény volt, melynek hatása pont ezért tartósabb is lett.

Az alkotás központúság megvalósítása a közösen elkészített produktumokon, a közösen előadott énekeken, táncprodukción alapul, melyeket tárgyasult alkotásokként a projekt záró idején az iskola nagyközönsége, és az érdeklődők számára adtak elő a diákok.

Rövid távú eredményeink lettek:

- önbizalom erősödése a gyerekekben,
- hasznos időtöltés biztosítása számukra,
- tehetség szintjük folyamatos növekedése,
- képességeik kibontakoztatása,

„Ha először nem sikerült, próbáld meg újra és újra, mert gyakorlat teszi a mestert!”

- versenyszellemük erősödése,
- jó gyakorlatok továbbadása,
- tisztább jövőkép kirajzolódása,
- könnyebben, hatékonyabban kezelik a kudarokat és a konfliktusokat,
- képessé váltak a csapatmunkára,
- és biztosítottá vált a hagyományok továbbörökítése is.

Program végén: Zárórendezvényen tánc- és énekműsor, valamint egy három napos tábor valósult meg.

„Ha először nem sikerült, próbáld meg újra és újra, mert gyakorlat teszi a mestert!”

## TEHETSÉGGONDOZÁSUNK alkalmazott típusai

A tehetséggondozás komplex feladat. Az alábbiakban három alkalmazott típusát mutatjuk be, melyek a programunk során nagy hangsúlyt kaptak:

1. a gazdagítás (dúsítás),
2. a kiválogatás (elkülönítés),
3. ill. a gyorsítás (léptetés)
- 4.

A gazdagítás célja a képességek kötelező tananyagon túli fejlesztése.

Négy fajtája:

- mélységében való gazdagítás (több lehetőség kínálata a tudásuk alkalmazására),
- tartalmi gazdagítás (a tananyag a tanuló érdeklődéséhez igazítása),
- a feldolgozási képességek gazdagítása (feldolgozási és kritikus gondolkodás fejlesztése),
- és a tempóban történő gazdagítás.

A gazdagítás elveinek megvalósítására kiválóan alkalmas a projekt módszer. A pedagógiai projekt egy összetett, akár a mindennapi életből származó téma, a téma feldolgozásához kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a módszerek kijelölése, az eredmények bemutatása, értékelése. A projekt megvalósítása a gyermekek önálló munkavégzésén alapszik, a pedagógus csak szakértőként vesz részt a munkában. A tehetséggondozó projekt akkor lehet valóban fejlesztő hatású, ha intellektuális kihívást jelent, ha igényli a logikai következtetést, ismeretek rendszerezését és alkalmazását. Igényli a kreativitást és fejleszti a társas készségeket (az önértékelés, a vezetés, az együttműködés, de a vita és az érvelés készségét is).

A tehetséggondozás lehetősége a kiválogatás, ahol szegregált formában a tehetséges tanulók külön osztályban, iskolában haladhatnak. A tanulók elkülönítése kortársaiktól ugyanakkor megosztja a szakemberek véleményét.

A tehetséggondozás harmadik formája a gyorsítás. A tehetséges tanulók gyorsabban fejlődnek, mint a kortársaik, ezért szükséges a számukra megfelelő haladási ütem biztosítása. Ennek

„Ha először nem sikerült, próbáld meg újra és újra, mert gyakorlat teszi a mestert!”

formája lehet pl. a korábbi iskolakezdés, az osztályléptetés, speciális osztályok indítása, a tanulmányi idő lerövidítése.

Az iskolai tanórák sajnos nem alkalmasak a tehetséges gyermekek fejlesztésére, ezért iskolán kívüli programok bekapcsolása is szükséges lehet a gyermek speciális adottságainak kibontakoztatásához, de fontos, hogy mindezek egységes rendszert alkossanak. A hatékony fejlesztési programok tiszteletben tartják a gyerek egyéni adottságait, de környezeti sajátosságaira is tekintettel vannak.